

VIVEs kommunetal 2020.5: Færre hjemmehjælpstimer til ældre, især uden for hovedstadsområdet

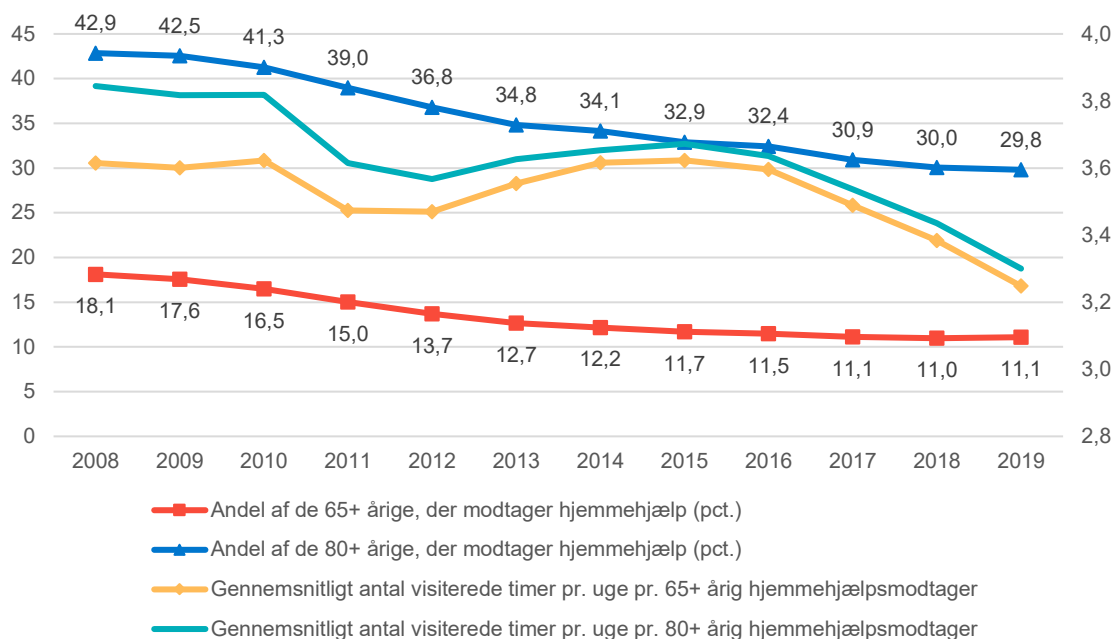
En faldende andel af de ældre modtager kommunal hjemmehjælp. De, der modtager, får færre timer end for 10 år siden.

Danskernes levealder er stigende, og det samme er antallet af ældre. Fra 2010 til 2020 er der kommet næsten 30 % flere 65+-årige i Danmark, og fokuserer vi på den ældste del af ældrebefolkningen, så er der kommet 20 % flere på 80 år og derover. Samtidig ændrer den kommunale hjemmepleje sig med større fokus på eksempelvis rehabilitering af borgerne, inddragelse af frivillige og brug af velfærdsteknologi. Ændringerne sker i samspil med, at kommunernes serviceniveauer og opgaveløsning løbende tilpasses til det stigende antal ældres behov og de økonomiske rammer for den kommunale økonomi. Samspillet mellem disse faktorer og andre forhold som den mulige betydning af såkaldt "sund aldring" betyder, at billedet af det kommunale hjemmehjælpslandskab ser meget anderledes ud i dag end for 10 år siden.

Færre ældre modtager hjemmehjælp – og modtager færre timer om ugen

Figur 1 viser udviklingen i, hvor stor en andel af henholdsvis 65+-årige og 80+-årige der modtager hjemmehjælp, og hvor mange timer de modtager om ugen. Udviklingen kan dække over flere faktorer som fx ændring i de ældres alderssammensætning, sund aldring, ændret sammensætning af de kommunale indsatser, rehabilitering mv. og ændring af serviceniveau. Det er dermed ikke muligt at slutte, om udviklingen er udtryk for en ændring i kvaliteten af hjemmehjælpen.

Figur 1 Andel af henholdsvis 65+-årige og 80+-årige, der modtager hjemmehjælp (venstre akse) og gennemsnitligt antal visiterede timer pr. uge modtager (højre akse), 2008-2019

Note: Tabellen omfatter alle modtagere af hjemmehjælp omfattet af frit valg på hjemmehjælpsområdet, uanset om de modtager personlig pleje og/eller praktisk hjælp. Vægtede gennemsnit.

Kilde: ECO Nøgletal og Danmarks Statistikbank (AED06 og AED022).

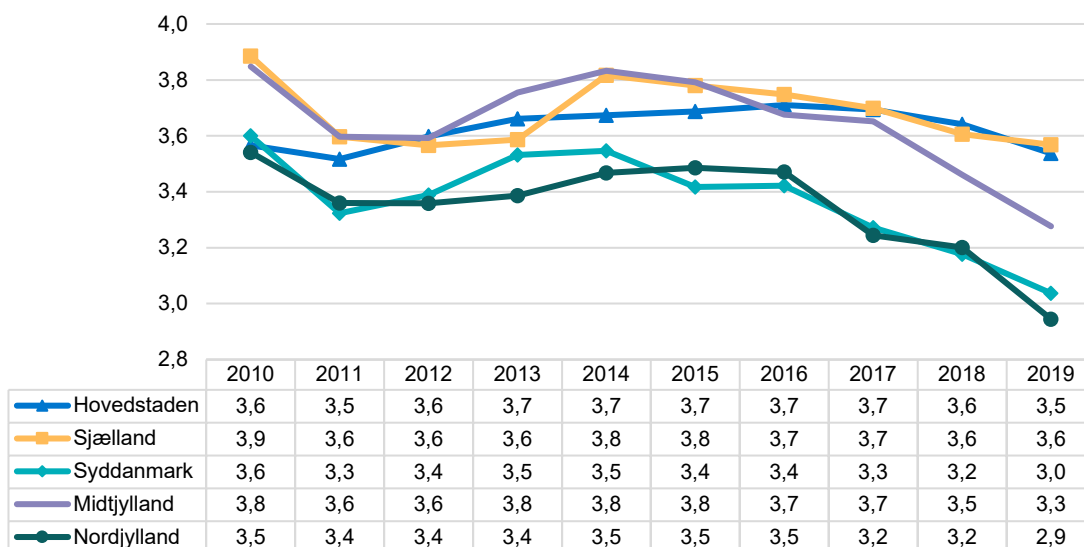
Det fremgår af figur 1, at andelen af de 65+-årige, som modtager hjemmehjælp, er faldet fra omkring 18% i 2008 til 11% i 2019. Udviklingen skal blandt andet ses i lyset af en relativt stor stigning i antallet af "yngre" ældre på 65-75 år, som sjældnere har behov for hjemmehjælp end fx ældre over 80 år. For de 80+-årige er andelen af hjemmehjælpsmodtagere dog samtidig faldet fra 43 til 30 %.

Antallet af hjemmehjælpstimer pr. hjemmehjælpsmodtager er faldet, uanset om vi ser på de 65+-årige som helhed eller zoomer ind på de 80+-årige. For de 65+-årige hjemmehjælpsmodtagere er det gennemsnitlige antal ugentlige hjemmehjælpstimer faldet fra 3,6 til små 3,3 timer.

Faldende timetalstendens varierer på tværs af landets regioner

Den overordnede tendens med faldende antal hjemmehjælpstimer dækker over betydelige udsving på tværs af landet. Figur 2 nedenfor viser udviklingen i det gennemsnitligt antal visiterede timers hjemmehjælp i hver af landets fem regioner. Kommunerne i Region Syddanmark, Midtjylland og Nordjylland har i 2019 i gennemsnit visiteret en halv times mindre hjemmehjælp pr. uge pr. hjemmehjælpsmodtager, end de gjorde 5 år tidligere. Til sammenligning har kommunerne i Region Hovedstaden visiteret nogenlunde det samme antal timer pr. 65+-årig hjemmehjælpsmodtager i de seneste 10 år. Forskellene mellem regionerne er samtidig større i 2019 end på noget tidspunkt de foregående 10 år. Hvor kommunerne i Region Nordjylland i 2019 i gennemsnit har visiteret 2,9 timers hjemmehjælp om ugen pr. hjemmehjælpsmodtager, så er det tilsvarende timetal 0,6-0,7 timer højere i kommunerne i Region Hovedstaden og Region Sjælland.

Figur 2 Udvikling i antal visiterede timer pr. uge pr. 65+-årig hjemmehjælpsmodtager 2010-2019 efter kommunens regionsplacering

Note: Uvægtede gennemsnit.

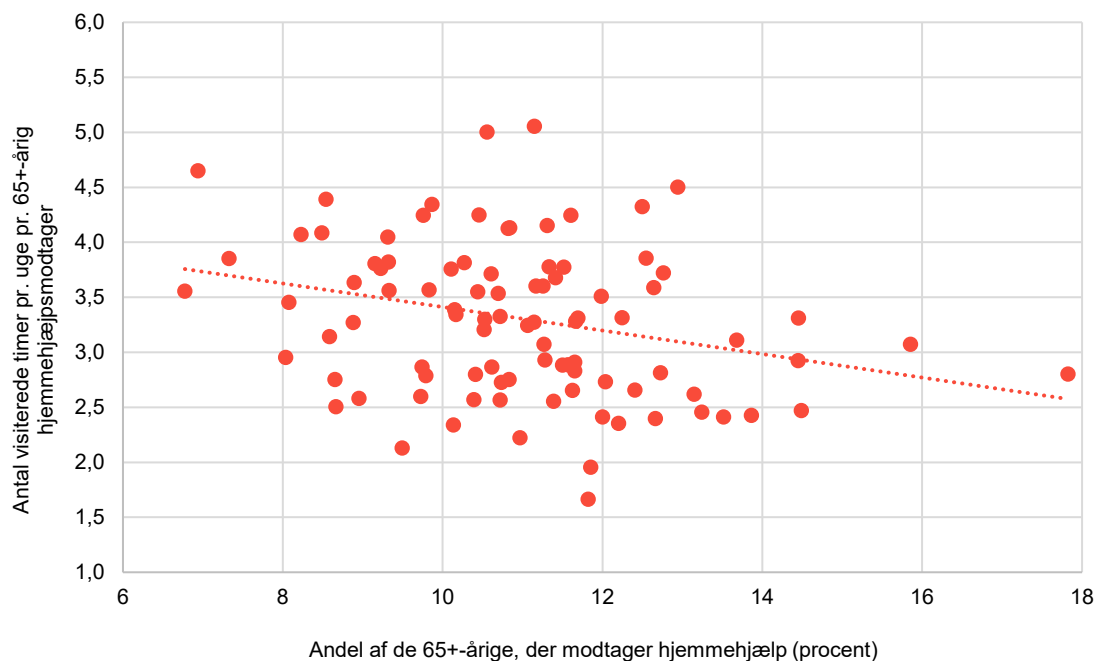
Kilde: ECO Nøgletal og Danmarks Statistikbank (AED022).

Jo flere ældre, der modtager hjemmehjælp, jo færre timer modtager de

Figur 3 viser en tendens til, at kommuner, hvor en relativ stor andel af de 65+-årige modtager hjemmehjælp, visiterer relativt færre timer til hver enkelt modtager. Denne tendens kan hænge sammen med, at de ældres alderssammensætning, sundhedstilstand, familiære netværk eller forventninger til at kunne få hjemmehjælp varierer på tværs af kommunerne. Det kan fx være, at ældre i nogle kommuner først søger hjemmehjælp, når de har en højere grad af funktionsnedsættelse end ældre

i andre kommuner. Samtidig kan tendensen også være udtryk for forskelle i kommunernes service-niveau og visitationspraksis, hvor nogle kommuner fx kan have organiseret plejeområdet med en relativt større vægt på plejehjem og andre boliger for ældre. Det gennemsnitlige antal visiterede hjemmehjælpstimer pr. uge for pr. hjemmehjælpsmodtager over 65 år for de enkelte kommuner fremgår af figur 4 sidst i dette notat.

Figur 3 Sammenhæng mellem andel 65+-årige hjemmehjælpsmodtagere og gennemsnitligt antal visiterede timer pr. uge pr. 65+-årig hjemmehjælpsmodtager 2019

Kilde: ECO Nøgletal og Danmarks Statistikbank (AED06 og AED022).

Data og metode

Analysen er baseret på ECO Nøgletal og bygger på data om kommunernes udgifter, service og befolkningsmæssige sammensætning fra Danmarks Statistikbank (www.statistikbanken.dk).

Find flere tal fra din kommune eller se demoversionen af ECO Nøgletal på eco.vive.dk.

Se for eksempel tabeller om kommunernes tilbud og udgifter på hjemmehjælpsområdet:

- Tabel 7.16 Nøgletal hjemmehjælp 2019
- Graf 7.26 Andel 65+ årige, der modtager varig hjemmehjælp 2013-2019
- Graf 7.27 Gennemsnitligt antal timer pr. uge pr. hjemmehjælpsmodtager 2013-2019.

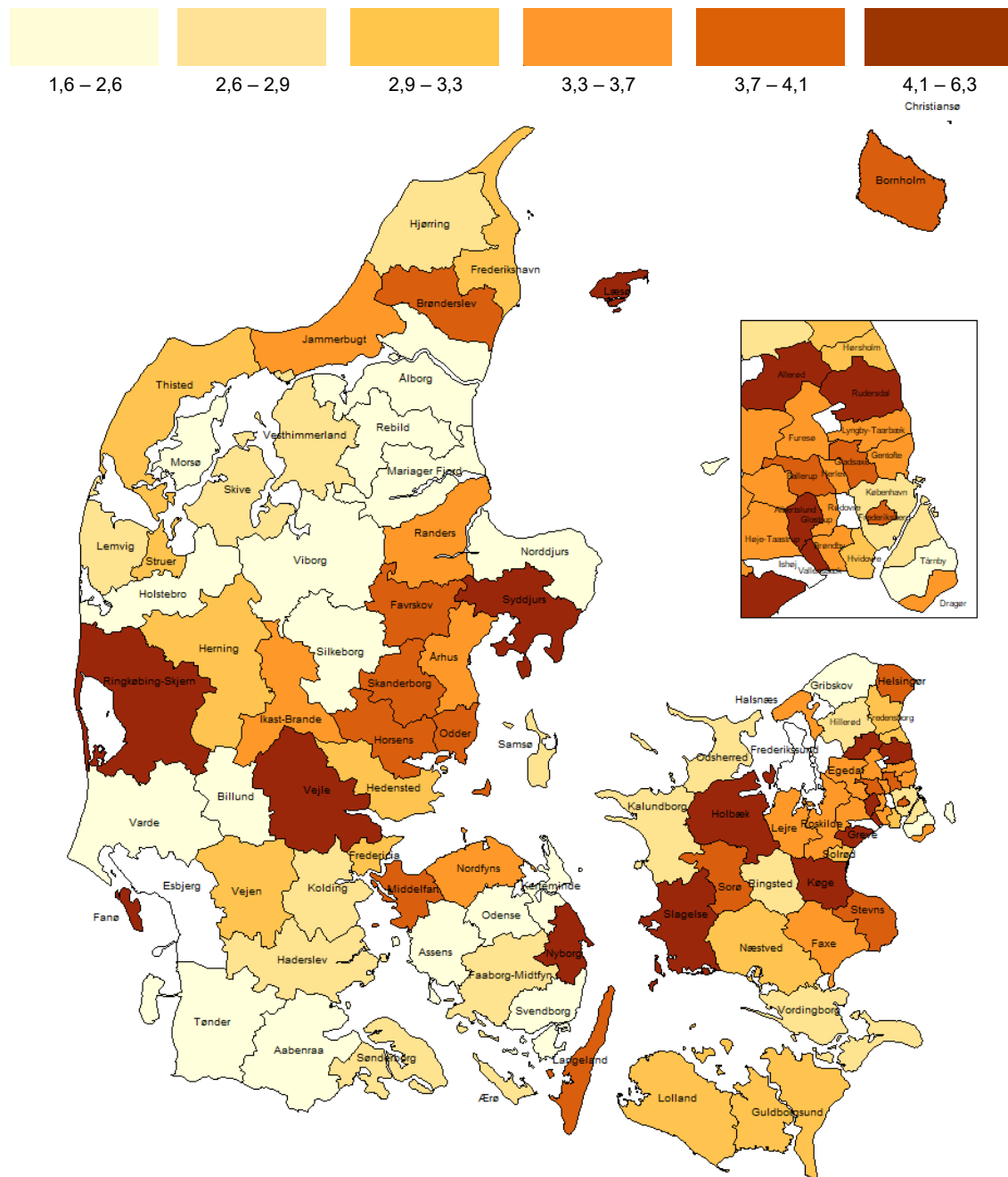
ECO Nøgletal leverer tabeller med nøgletal samt grafer med udviklingen på 19 forskellige udgiftsområder i den kommunale sektor. Hver kommune bliver sammenlignet med en gruppe af kommuner med tilsvarende rammebetingelser på det enkelte udgiftsområde.

Kontakt: Mathias Ruge, analytiker i VIVE, tlf. 33 48 08 16, maru@vive.dk eller Kurt Houlberg, professor i kommunaløkonomi, VIVE: tlf. 31 57 66 84, kuho@vive.dk.

I VIVEs kommunetal dykker vi med jævne mellemrum ned i udvalgte ECO Nøgletal. Du kan [tilmelde dig VIVEs nyhedsbrev på \[vive.dk\]\(http://vive.dk\)](#) og modtage kommende udgaver af VIVEs kommunetal.

Se også VIVEs andre undersøgelser på ældreområdet på www.vive.dk/da/temaer/aeldrepleje/

Figur 4 Gennemsnitligt antal visiterede timer pr. uge pr. 65+-årig hjemmehjælpsmodtager 2019

Kilde: ECO Nøgletal.